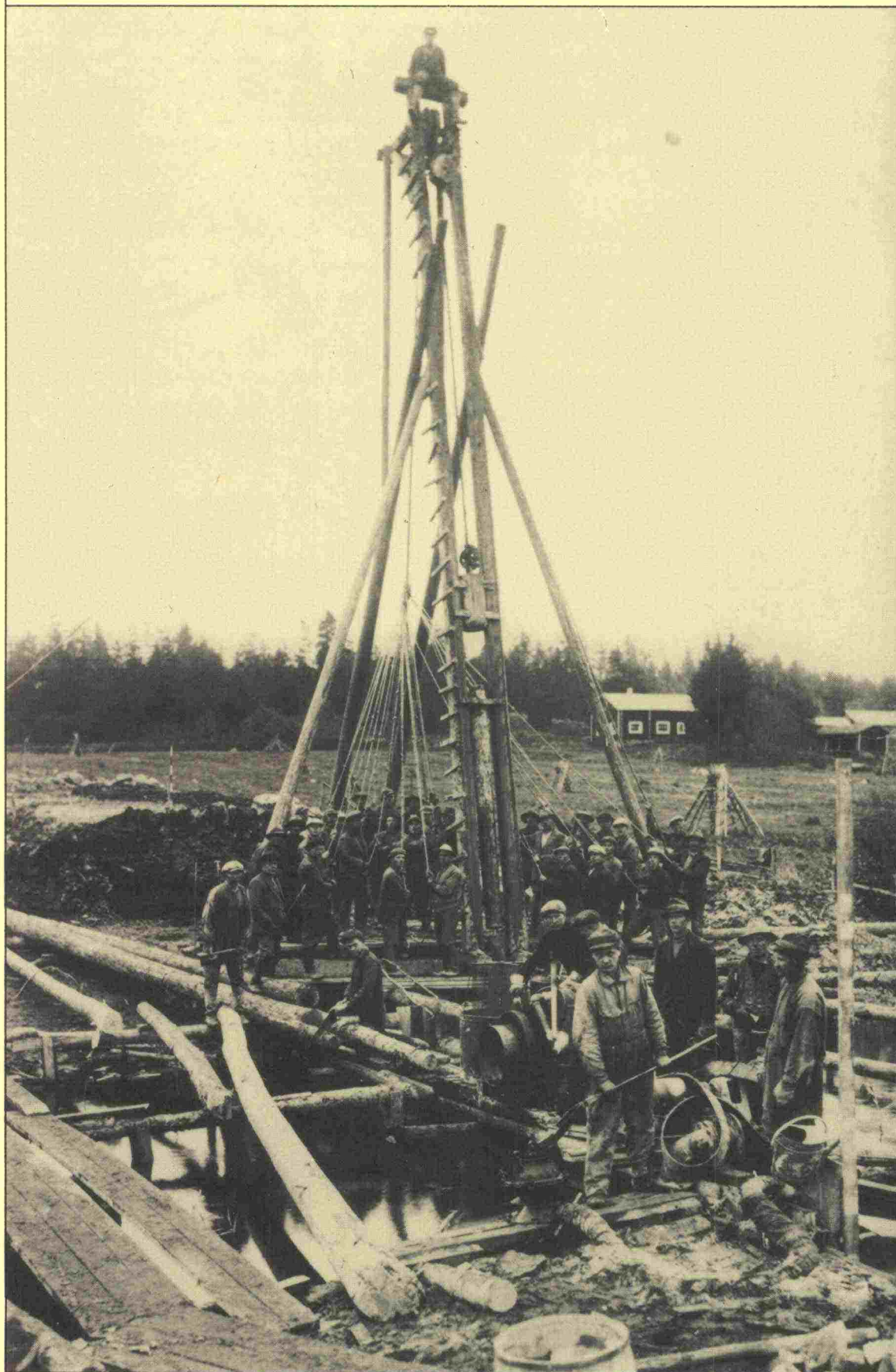

Vägverket

Jaakko Masonen

Vägverkets museiverksamhet

**Vägmuséets
rapporter**

2/1994

Helsingfors 1994

Centralförvaltningen

Vägmuséets rapporter
2/1994

Jaakko Masonen

Vägverkets museiverksamhet

Vägverket
Centralförvaltningen

Helsingfors 1994

Rapport:

Jaakko Masonen, text och red.

Översättning:

Camilla Ahlström-Taavitsainen

Pärm:

Byggnadsarbete på Hiirensiltabron på landsvägen mellan Viborg-Imatra på 1920-talet.
Bildarkivet i sydöstra Finlands vägdistrikt

ISSN 1236-5262

ISBN 951-47-8756-0

TIEL 6000004R

Tryckericentralen Ab

Helsingfors 1994

Publikationen säljs genom
Vägverket, koncernservice,
trycksaksförsäljning
Telefax (90) 1487 2652

Vägverket

Semaförbron 12 A

PB 33

00521 HELSINGFORS

Tfn. växel (90) 148 721

MASONEN, Jaakko: Vägverkets museiverksamhet. Vägverket, centralförvaltningen. Helsingfors 1994. Väg museets rapporter 2/1994. 23 s.+ bil. 9 s. TIEL 6000004R , ISBN 951-47-8756-0, ISSN 1236-5262

Ämnesklass: 10

Sakord: byggd miljö, landskapsskydd, museiverksamhet

Sammanfattning

Vägverkets museiverksamhet är en del av väghållningen. Verksamheten sköts gemensamt av centralförvaltningen, servicefunktionerna, vägdistriktet och våra samarbetspartner. Centralförvaltningens informationsenhet styr och koordinerar museiarbetet. Ute i vägdistriktet sköts det av kontaktpersoner med ansvar för museiärenden.

Samlingarna, forskningsarbetet och utställningarna representerar olika sidor av museiverksamheten. Väg museet är den enda instans i Finland som upprätthåller samlingar av vägrelaterat material. Våra samlingar består i första hand av museibroar och museivägar. Större delen av dem är allmänna vägar och broar som underhålls av vägverket och är öppna för trafik. Till samlingarna hör också maskiner, apparater, diverse småföremål, traditonsmaterial och fotografier.

Vår forskning fokuseras på de samhälleliga effekterna av vägtrafiken och väghållningen och på det tekniska kunnandets historia inom området. Resultaten publiceras i serierna Väg museets publikationer och Väg museets rapporter.

Utställningsverksamheten koncentreras till vägtrafikmuseet MOBILIA. Här har vårt mål varit att presentera en helhetsbild av vägtrafikens historia i vårt land. Lokal väghållnings- och vägtrafikhistoria presenteras på vägverkets kontor och i samarbete med landskapsmuseerna.

Förord

Handboken om vägverkets museiverksamhet är tänkt som en verktygslåda för museiarbetarna och deras stödtrupper. Vårt mål är att främja samhörigheten inom verket, motivera och underlätta det praktiska museiarbetet och presentera vägverkets museiverksamhet för våra kompanjoner.

Handboken har utarbetats av ledande forskare **Jaakko Masonen** från centralförvaltningen. Han har fått benäget bistånd av forskare **Mauno Hänninen** och museichef **Leena Sälejoki-Hiekkänen** från centralförvaltningen och av **Terttu Kraemer** från Åbo vägdistrikt och **Erkki Lilja** från Lapplands vägdistrikt. De båda sistnämnda är kontaktpersoner för museiärenden inom sitt distrikt. Översättningen till svenska har gjorts av FK **Camilla Ahlström-Taavitsainen**.

Innehåll

1 INLEDNING	9
1.1 Museet för kommunikationsväsendet blir vägtrafikmuseum	9
1.2 Museiverksamheten inom centralförvaltningen och vägdistrikten	10
2 SAMLINGARNA	12
2.1 Museivägar och museibroar	12
2.1.1 Vägmiljön och skyddet av den	12
2.1.2 Museimärkta vägar och broar	13
2.2 Föremålssamlingarna	15
2.3 Övriga samlingar	16
2.3.1 Fotoarkivet	16
2.3.2 Traditionsmaterial	16
3 FORSKNING	18
3.1 Att starta forskningsprojekt	18
3.2 Projektet TIEL200	19
3.3 Publikationerna och informationstjänsten	20
4 UTSTÄLLNINGAR	22
5 SAMARBETE	23
6 BILAGOR	
1 Vägverkets milstolpar	
2 Museimärkta vägar och broar	
3 Insamling av traditionsmaterial	
4 Publikationer	
5 Museisamarbete inom vägverket	

1 INLEDNING

År 1799 grundades Kungliga Finska Strömmrensings Direktionen. Dess efterträdare väg- och vattenbyggnadsverket omvandlades 1990 till vägverket. Vägverket genomgår en moderniseringsprocess och håller på att utvecklas till en serviceinrättning för vägtrafiken. Verksamheten bygger på samarbete och utgår från att vägtrafiken tar hänsyn till samhällsstrukturen, övriga trafikformer och miljön.

Vägverkets museiverksamhet är en del av väghållningen. Här samarbetar centralförvaltningen, koncernservicen, vägdistrikten och våra kompanjoner. Museiverksamheten stärker företagsbilden genom att dokumentera, undersöka och presentera våra vägars betydelse för samhället och det tekniska kunnandet i väghållningen genom tiderna. Genom museiarbetet lägger vi grunden till framtiden.

Milstolparna i vägverkets utveckling från Strömmrensingsdirektion till serviceinrättning åren 1799-1993 finns i *bilaga 1*.

1.1 Museet för kommunikationsväsendet blir vägtrafikmuseum

På 1930-talet togs ett initiativ bland tjänstemän inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och ministeriet för kommunikationsväsendet och allmänna arbetena om att börja dokumentera gamla föremål och vägtraditioner som hörde i hop med väghållningen. Museiverkets företrädare Arkeologiska kommissionen lovade bistå med att föra projektet vidare. År 1932 meddelade generaldirektör E.W. Skogström en föreskrift till distriktsingenjörerna om insamling och katalogisering av föremål, ritningar och fotografier. Samtidigt fattades ett beslut om att skriva väg- och vattenbyggnadsverkets historia.

Kriget avbröt verksamheten. De tilltänkta museiföremålen togs i bruk igen eller försvann. Historiken krympte till en kort överblick över VVS:s viktigaste arbeten 1816-1941. Efter krigen levde intresset för museiverksamheten upp igen. Vägmästarna, lager- och verkstadscheferna och andra tjänstemän började på eget initiativ dokumentera vägtraditioner och gamla föremål. De första distriktshistorikerna gjordes 1960 när distriktsförvaltningen fyllde 100 år.

År 1973 tog vägföreningen i Finland r.f. och Finlands Byggnadsingenjörsförbund r.f. initiativ till att starta en museiverksamhet. Året därpå meddelade VVS till trafikministeriet att väg- och vattenbyggnadsverket hade beredskap att grunda ett vägmuseum. Åren 1974 och 1977 utkom det tvådelade verket "Suomen teiden historia" som ett samarbetsprojekt mellan vägföreningen och VVS för att fira vägverkets 175-års jubileum.

Museiarbetet inleddes 1977. Väg- och vattenbyggnadsverket utsåg en museikommitté, gamla föremål belades med förskingringsförbud och en systematisk insamling påbörjades. Väg- och vattenbyggnadsdistrikten utsåg kontaktpersoner med uppgift att sköta museiärenden vid sidan av sin egen tjänst. Beslutet att grunda vägmuseet fattades på VVS sammanträde 6.8.1980. Museets verksamhetsområde definierades enligt följande: museimärkning av vägar och broar som presenterar väghållningens historia samt undersökning, dokumentation och presentation av väghållningens historia och traditioner. Samtidigt grundades ett kanalmuseum eftersom vattentrafiken utgjorde en del av det dåvarande väg- och vattenbyggnadsverkets verksamhet. År 1990 övergick det tillsammans med kanalerna till sjöfartsstyrelsen.

Vägmuseet fick en lokal i Reso. År 1985 godkände trafikministeriet planen på att grunda museet och byggplanen. Samma år grundade vägbranschens fackorganisationer, företag inom transport- och vägbyggnadsbranschen och en mängd entusiaster Tiemuseoyhdistys r.y. till stöd för museiprojektet. Vägmuseiprojektet i Reso framskred emellertid inte som planerat.

Åren 1988-1989 gjorde en arbetsgrupp för specialmuseer som tillsatts av trafikministeriet en utredning om specialmuseerna inom ministeriets förvaltningsgren och hur man kunde tänkas utveckla dem. Ett förslag var att vägmuseet skulle utvidgas till att omfatta presentation av vägtrafikkulturen som helhet. Som en praktisk åtgärd föreslog arbetsgruppen en sammanslagning av vägmuseets verksamhet med Vehoniemen Automuseosäätiös verksamhet i Kangasala. Tanken var att under 1990-talet skapa ett specialmuseum på riksnivå av det blivande vägtrafikmuseet. Trafikministeriet understödde arbetsgruppens förslag. Avtalet om att grunda ett vägtrafikmuseum undertecknades 18.6.1990 av Vehoniemen Automuseosäätiö, Kangasala kommun, försvarsministeriet, vägverket, bilregistercentralen och trafikministeriet. Det nya museets mål blev att presentera en helhetsbild av vägtrafikens historia.

Vägtrafikmuseets nybyggnad i Kisaranta i Kangasala invigdes 8.6.1990 i samband med Nordiska Vägtekniska Förbundets kongress. Vägtrafikmuseet registrerades under varumärket "vägtrafikmuseet MOBILIA".

1.2 Museiverksamheten inom centralförvaltningen, vägdistriktet och servicefunktionerna

Vägverkets museiverksamhet koordineras och styrs av centralförvaltningens informationsenhet. Till museiverksamhetens delområden inom förvaltningen hör

- 1 skötsel av museisamlingarna (museimärkta objekt, föremål, traditionsmaterial)
- 2 forskning (planering, styrning, forskning och övervakning)
- 3 utställningsverksamhet (planering, styrning, praktiskt utförande och övervakning)
- 4 vägmuseigemenskapen (stöd till vägdistriktet, servicefunktionerna, Mobilia och det riksomfattande museiarbetet)

De projekt och rutiner som ingår i vägmuseets verksamhet är resultatstyrda. Projekten ingår i informationsenhetens resultatmål.

I vägdistriktet svarar en kontaktperson som utnämnts av vägchefen för museiverksamheten. Vägdistriktet ställer årligen upp resultatmål och gör kostnadskalkyler för sin egen museiverksamhet. Museiverksamhetens delområden inom vägdistriktet ser ut på följande sätt:

- 1 övervakning av samlingarna (utökning av samlingarna, förvaring och övervakning, övervakning av museimärkta objekt och insamling av traditionsmaterial)
- 2 medverkan i projekt (projektinitiativ, handledningsgrupper, övervakning, forskning)
- 3 utställningsverksamhet (distriktets egna utställningar, Mobiliautställningarna, samutställningar)
- 4 medverkan i vägmuseisamarbetet (information om museiverksamheten, samarbete med landskapsmuseer, lokala museer och tekniska museer).

Centralförvaltningens museiverksamhet styr och stöder servicefunktionernas museiprojekt genom särskilda överenskommelser.

I praktiken sköts en stor del av museisamlingarna som rutinarbete av centralförvaltningen och vägdistriktet (t.ex. underhåll av föremålssamlingarna och de museimärkta objekten). Museitekniska specialtjänster (t.ex. konservering) köps av utomstående.

2 SAMLINGARNA

Vägverkets museisamlingar består av

- 1 museimärkta objekt (vägar och broar)
- 2 föremålssamlingar (maskiner, föremål, ritningar)
- 3 traditionsmaterial (fotografier, intervjuer, videofilmer)

Centralförvaltningen sköter den allmänna katalogen över samlingarna.

2.1 Museivägar och museibroar

2.1.1 Vägmiljön och skyddet av den

Kulturlandskapet uppstår i mötet mellan naturen och de konkreta spåren av mänskligt arbete. Vägarna är viktiga inslag i vårt kulturlandskap och en betydande del av vårt gemensamma kulturarv. Historiska vägar och broar skyddas i fornminneslagen (295/63 § 2 mom., 2 § 8 mom.), som föreskriver att

lämningar av forntida anmärkningsvärda färdvägar, vägmärken och broar fredas.

Lagen om skydd av byggnader (60/85 2 § 2 mom., 4 §), lagen om allmänna vägar (243/54 19 §) och byggnadslagen (379/58 135 §) ger också föreskrifter om skydd av vägar och broar.

Museiverket sköter övervakningen och skyddet av konkreta förhistoriska och historiska lämningar, fornminnen. Som fornminnen betraktas fasta fornämningar och lösa fornföremål. Det som i fornminneslagen kallas "lämningar" avser inte enbart vägruiner som hamnat vid sidan av den nuvarande vägen eller av annan orsak tagits ur bruk. Lämningar av färdvägar, broar och milstolpar av olika ålder kan utgöra en del av både det vägnät och de väg- och brostrukturer vi använder i dag.

För att skydda våra historiskt värdefulla vägar och vägmiljöer samarbetar vägverket med miljöministeriet, museiverket och regionplaneförbunden. Till kriterierna för en värdefull väg eller bro hör att den är

- 1 förhistorisk (t.ex. "jättarnas väg" i Orko i Saarenpää, Lillkyro; Tavastlands Oxväg)
- 2 omnämnd i det register över de allmänna vägarna i Finland som Gustav Vasas sekreterare Jakob Teitt gjorde upp 1555-1556 eller i det s.k. hertig Johans register som kompletterar detta (t.ex. Tavastlands Oxväg från

Tavastehus till Åbo, Stora Strandvägen från Åbo till Viborg, Stora Savolaxvägen från Tavastland till Savolax)

- 3 betydande ur trafiksynpunkt, ur teknisk och konstruktiv synpunkt och/ eller som miljö (t.ex Isosilta vid Pyhäjärvi, Strandvägen vid Tusby träsk, poststigen i Utsjoki)
- 4 väsentlig ur den finska historiens synpunkt (t.ex vinterkriget Raate, "Raateen tie")

Vägverkets möjligheter att bevara vägmiljöer begränsas till de allmänna vägnarnas vägområde. Skyddet av vägmiljön förutsätter ett brett samförstånd mellan invånarna, kommunen, regionplaneförbunden och olika myndigheter. Frågor som rör vägskyddet påverkas naturligtvis av väglagstiftningen, i synnerhet av trafiksäkerheten.

Enligt fornminneslagen skyddas historiska vägar i likhet med alla fasta forn lämningar av en "nödvändig" skyddszon, som dock sträcker sig minst två meter från lämningens synliga gränser. Skyddet av enbart vägstrukturen skulle förutsätta en skyddszon på minst tre gånger den synliga vägbanan eftersom grusvägar ofta har blivit bredare än den ursprungliga vägbanan genom inverkan av trafik och väghållning.

Vägmiljön är dessutom mycket mer än enbart landskapet. Gamla bensinstationer, bybutiker, kiosker, mjölkbryggor är i all sin vardaglighet en väsentlig del av vägtrafiken och bör uppmärksammas i lika hög grad som själva väglinjen.

En del av vägverkets mest värdefulla vägar och broar är museimärkta.

2.1.2 Museimärkta vägar och broar

Den viktigaste delen av vägverkets samlingar är de fungerande museivägarna och -broarna på olika håll i Finland. De museimärkta objekten är av varierande ålder och beskriver vart och ett en bit av vägbyggandets och trafikens historia. För de resenärer som vill ta det lugnt och beundra landskapet ger museivägarna möjlighet att färdas på gammaldags vis längs vägar som följer linjerna i terrängen. De första museimärkta objekten valdes 1982 på förslag av väg- och vattenbyggnadsdistrikten. En förteckning över de museimärkta vägarna och broarna finns i *bilaga 2*.

De vägar som åtnjuter skydd i egenskap av kulturminnesmärken är delar av stommen i vårt lands historiska vägnät, alltså det som finns beskrivet i Jakob Teitts vägregister 1555-1556. Det samma gäller lokalvägar från 1600- och 1700-talet, postrutter i norr och delar av riksvägar från biltrafikens första år. Museibroarna omfattar en vid skala. Här finns de för vårt land typiska

träbroarna konstruerade av folkliga mästare, broar försedda med den äldsta brovälvningstekniken, mera utvecklade stenbroar och nyare stål- och betongbroar, som är betydelsefulla ur broteknisk synpunkt.

Större delen av de museimärkta objekten underhålls av vägverket. De är allmänna vägar och broar som är öppna för trafik och sköts enligt gällande normer. En del av dem ägs av kommunerna, andra är privata vägar som sköts i samarbete med ägaren.

Initiativet till museimärkning av en väg eller bro lämnas in till det vägdistrikt där vägen eller bron ligger. Vägdistriktet ber om ett **utlåtande** av

- 1 kommunen
- 2 regionförbundet
- 3 landskapsmuseet
- 4 ägaren
- 5 övriga berörda parter

Vägdistriktet skickar sitt **förslag med bilagor** till vägverkets centralförvaltning. Överdirektören fattar **beslut** på basis av informationsenhetens föredragning.

Objekten kan museimärkas på **följande grunder**:

- 1 rikshistorisk betydelse
- 2 betydelse för väg- och broteknikens historia
- 3 betydelse ur väg- och trafikhistorisk synpunkt
- 4 särskild lokal betydelse
- 5 ursprungligt skick
- 6 förutsättningar att bevara objektet oförändrat finns

En begränsad mängd nya museivägar och museibroar godkänns årligen. Objekten görs inte "äldre" än de är, utan **konserveras i sin existerande form**. Om det inte är nödvändigt ur trafiksäkerhetssynpunkt görs inga ändringar i geometrin, linjeföringen, anslutningsarrangemangen eller beläggningen. Lyktstolpar, räcken och andra normala väganordningar kan sättas upp. Alla åtgärder som gäller museivägarna bör diskuteras med

kontaktpersonen för museiärenden, landskapsvårdsövervakaren och sakkunniga inom museibranschen.

Museivägarna och museibroarna markeras med särskilda trafikmärken för sevärdheter (Palvelukohteiden viitoitus. Tiehallitus 1990. TIEL 723876. 3E-26...28). I anslutning till dem finns rastställen med skyltar som innehåller information om sevärdhetens historia på finska, svenska, engelska och tyska och i Lapplands vägdistrikt också på samiska. Vägdistriktet ansvarar för vägvisningen. Texterna granskas på informationsenheten.

Vägens eller brons namn tas ur väg- eller broregistret ifall det inte råkar finnas ett hävdvunnet namn som grundar sig på historiska källor, t.ex. "Tavastlands Oxväg".

2.2 Föremålssamlingarna

Vägverkets museisamling är den enda i Finland som upprätthåller samlingar av väghistoriskt material. Samlingarna består för närvarande av ca 1.900 huvudnummer med anslutning till väghållningens och vägverkets historia.

På centralförvaltningen finns ett ADB-system för skötseln av samlingarna. Data om föremålen förs över på katalogkort som med tillhörande fotografier förvaras både i vägdistriktet och på centralförvaltningen.

De föremål som tas till vara är sådana typiska maskiner, apparater, småföremål etc. som behövs i samband med projektering, byggverksamhet och underhåll och inom förvaltningen. I specialfall tillvaratas också unika föremål (t.ex. prototyper). Kataloguppgifterna skickas till centralförvaltningen. Katalogiseringen görs noggrant på särskilda katalogkort. Alla punkter bör fyllas i. Centralförvaltningen fattar beslut om att uppta förmålet i samlingarna.

Föremålssamlingar som hålls i lager förvaras i lagerlokaler som anvisats av vägdistriktet. I vägdistriktet i Åbo- och Björneborgs län har centralförvaltningen särskilda lagerlokaler för museiföremål. När det gäller depositioner och lån av föremål till olika utställningar bör man om detta i förväg göra upp med den museiansvariga kontaktpersonen och museipersonalen. En del av föremålen är utställda på vägtrafikmuseet Mobilia.

Museets föremålssamling konserveras och restaureras på verkstaden för tunga maskiner (fi. RASKO) och på andra inrättningar som erbjuder liknande tjänster (t.ex. reservfängelset i Hvittis). Konserveringstjänsterna köps av utomstående. Innan arbetet påbörjas görs en preliminär konserveringsplan och ett konstnadsförslag. Museifackmännen på centralförvaltningen godkänner planen och övervakar arbetet.

2.3 Övriga samlingar

Vägmuseet samlar också material som har att göra med vägbyggarnas arbete genom tiderna. Museet förfogar över närmare 100 intervjuer och flera skriftliga redogörelser om traditioner inom vägbyggandet. Dessutom finns ett omfattande fotoarkiv. I museets bibliotek finns en samling med väg- och broteknisk litteratur och litteratur om vägtrafikens historia.

2.3.1 Fotoarkivet

Fotografier och filmer klassificeras enligt arkivlagen (184/81) som dokument på samma sätt som traditionellt pappersmaterial. För fotografier gäller samma hanterings- och klassifikationsprinciper som för övriga dokument.

Enligt en inventering från 1987 innehåller vägverkets samling ca 350.000 fotografier. Samlingen utökas fortlöpande genom den normala dokumentproduktionen inom väghållningen och genom informationsenhetens behov.

Vägverkets fotografier förvaras antingen tillsammans med de aktuella dokumenten eller i skilda fotoarkiv. Fotografier av god kvalitet som på ett så informativt och representativt sätt som möjligt presenterar vägverkets verksamhet under olika tider förs över till fotoarkiven från ansvarsområdena och vägverkets enheter.

I centraförvaltningens museifotoarkiv finns fotografiskt material som dokumenterar olika områden inom väghållningen. Materialet är främst från 1900-talet och arkivet innehåller ca 8.000 katalogiserade fotografier. Arkivet kompletteras fortlöpande. Historiska väglinjer fotograferas i samband med inventeringar, rivningsdömda byggnadsbestånd och olika arbetsmetoder dokumenteras. Gamla fotografier tas till vara och kopieras.

År 1988 utvecklade Tavastlands vägdistrikt och centraförvaltningen ett bildregistreringsprogram som fick namnet REKKU. Programmet används nu för registrering av fotomaterial. Det har vidareutvecklats i samarbete med vägdistrikten och informationsenheten lämnar upplysningar om hur det används.

2.3.2 Traditionsmaterial

De museiansvariga kontaktpersonerna dokumenterar traditioner inom sådana områden av väghållningen som inte lämnar spår i form av handlingar. Till detta traditionsmaterial räknas gamla eller utdöende arbetsmetoder, arbetsmiljöer och arbetsförhållanden som dokumenteras muntligt (intervjuer, arbetssånger av olika slag) och skriftligt (traditionsinsamlingar, undersökningar per post) eller på video. Materialet kompletterar arkivforskningen och underlättar utställningsarbetet. Detta traditionsmaterial kan dokumenteras

systematiskt under en bestämd noga avgränsad insamling, inom ramen för något forskningsprojekt eller helt allmänt förvaras i vår "traditionsbank". Materialet förvaras på centralförvaltningen och till tillämpliga delar ute i vägdistrikten.

Dokumenteringen kräver noggranna förberedelser. Det lönar sig att utnyttja de interna samarbetsmöjligheterna mellan informatörer, videofotografer och fotografer på vägdistrikten och de externa med t.ex museiverket, landskapsmuseerna och traditionsarkiven.

I *bilaga 3* finns aktuell information om insamlingsarbetet.

3 FORSKNING

De forskningsarbete som görs inom museet är historisk forskning i vägtrafikens och väghållningens samhälleliga betydelse och i den tekniska utvecklingen på området. Forskningen uppfyller vetenskapliga kriterier och producerar

- 1 vetenskapliga publikationer och vetenskapliga rapporter
- 2 broschyrer
- 3 utställningsmaterial
- 4 databaser

Våra forskningsprojekt är resultatstyrda och genomförs i samarbete mellan vägverket och dess kompanjoner. Internt är målet med forskningen att

- 1 stöda företagsbilden
- 2 främja samarbetet med kunderna
- 3 stöda vägverkets miljömål
- 4 stöda vägtrafikmuseet Mobilia

3.1 Att starta forskningsprojekt

Forskningsprojekten genomförs i samarbete med informationsenheten, koncernservicen, vägdistrikten och våra kompanjoner. Målet är kritiska och mångsidiga undersökningar på bred bas. Tyngdpunkten ligger på

- 1 vägtrafikens och väghållningens samhälleliga betydelse från förhistorisk tid till våra dagar
- 2 regionala särdrag inom väghållningen och vägtrafiken
- 3 vägbyggarnas historia
- 4 vägverkets historia
- 5 vägteknikens historia

Forskningsprojekten kan starta internt eller på initiativ av någon av våra samarbetspartner. När initiativet har tagits görs en förutredning som följs av en projektbeställning, en generell plan, en resursutredning och ett beslut om att starta projektet. Just nu är det viktigaste och mest omfattande projektet vägverkets 200-års jubileumsprojekt TIEL200. I allmänhet stöds det

av de delprojekt som nu initieras. Andra historieprojekt som är oberoende av projektpaketet TIEL200 kan emellertid förekomma. Informationsdirektören fattar beslut om omfattningen och kvaliteten på det projektstöd som museiverksamheten ger.

Innan projektet startar görs en projektplan som innehåller

- 1 bakgrund (utgångspunkter, tidigare forskning, forskningsproblematik)
- 2 mål (specificerat)
- 3 betydelse (betydelse för TIEL200 och våra samarbetspartner, beröringspunkter med andra projekt)
- 4 innehåll (disposition och arbetsmetoder)
- 5 tidtabell
- 6 kostnadsförslag
- 7 projektorganisation (handledning, övervakning och realisering)

I samband med den allmänna planen för projektet gör vi en utredning som säger om det finns resurser och ett akut behov eller om projektinitiativet kan föras över till idébanken. Uppdragsgivaren svarar för projektkostnaderna.

När beslutet om projektet har fattats bildas en projektgrupp. Den har till uppgift att styra och övervaka att den fastställda projektplanen blir av och att aktivt delta i projektarbetet genom att skaffa material (t.ex. intervjuer, bildmaterial och eventuella privatsamlingar) och kommentera resultaten. I projektgruppen ingår en representant för uppdragsgivaren, respektive kontaktperson för museiärenden, lokala samarbetspartner (t.ex. landskapsmuseet, respektive regionalt förbund eller militärdistriktet på orten) och en eller flera sakkunniga.

3.2 Projektet TIEL200

År 1999 har 200 år förflutit sedan vägverkets föregångare Kungliga Finska Strömrensnings Direktionen grundades. År 1991 beslöt ledningsgruppen för vägverket att starta vägverkets 200-års historieprojekt (TIEL200) och utsåg en historiekommitté. Vägverkets historia blir ett resultatstyrt projekt som kommer att genomföras 1992-1999 tillsammans med centralförvaltningen, vägdistriktet och våra samarbetspartner. Projektet övervakas av en historiekommitté med representanter för vägverkets högsta ledning,

vägdistrikt, personalen, sakkunniga historiker och fackmän inom vägbranschen. Informationsenheten står för det praktiska arbetet.

Projektet TIEL200 har som mål att ge ut en grafiskt högklassig och vetenskapligt tillförlitlig historik över vägtrafikens och väghållningens historia i Finland, som i sin helhet kommer att vara klar 1999. Undersökningen täcker förvaltningshistoria, vägteknikens olika skeden, väghållarnas ("vägmännens och vägkvinnornas") socialhistoria och vägtrafikens och väghållningens betydelse som en av basfunktionerna i samhället.

Vägtrafikens och väghållningens historia ges ut i tre delar. Delarna är kronologiskt upplagda, men inom varje del behandlas vägtrafiken och väghållningen sektorvis. Delarna i TIEL200 är

- 1 Vägtrafikens och väghållningens tidigaste skeden fram till grundandet av distriktsförvaltningen inom Överstyrelsen för väg- och vattenkommunikationerna 1860 (publiceras 1999)
- 2 Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen som allmänt byggnadsverk 1860-1945 (publiceras 1997)
- 3 Ett moderniserat vägnät i vägbrukarnas tjänst. Från 1945 till våra dagar (publiceras 1995)

Historiken ges ut på finska men kommer att innehålla en omfattande svensk resumé.

Under jubileumsåret 1999 publiceras dessutom en separat festskrift med ett sammandrag av hela projektmaterialiet och vägdistriktens delprojekt.

Av informations- och källtekniska skäl (upptagning av intervjuer av samtida, lagring av temporära arkiv) kommer det tidsmässigt yngsta avsnittet, del 3, att publiceras först.

3.3 Publikationerna och informationstjänsten

De undersökningar som görs i museiverksamhetens regi publiceras i serier -na vägmuseets publikationer och vägmuseets rapporter (*bilaga 4*).

Serien **vägmuseets publikationer** är den främsta publikationsserien inom ramen för vägverkets museiverksamhet och kan ges som affärsgåva från vägverket. Seriens publikationer är grafiskt högtstående och vetenskapligt tillförlitliga undersökningar som producerats i museiverksamhetens regi. Beroende på innehåll eller målgrupp ges publikationen ut på finska, finska och svenska eller på något främmande språk. Varje undersökning innehåller

dessutom en resumé av de viktigaste resultaten på något annat språk än publikationsspråket. Tillsammans med uppdragsgivaren avgör vi från fall till fall hur publikationen skall se ut, men vi följer följande allmänna principer:

- 1 bokryggen skall **alltid** vara försedd med vägverkets symbol. Titelbladet skall vara försett med vägverkets symbol och namn.
- 2 På framsidan av pärmen skall "Vägverket" och "Vägmuseets publikationer" [löpande nummer] **alltid** nämnas.
- 3 formatet skall vara B5 eller närmast motsvarande
- 4 Om det är möjligt skall landskapsfärgerna användas på pärmen till undersökningar som behandlar lokala särdrag och blåvitt för undersökningar som gäller hela landet.

I serien **Vägmuseets rapporter** publiceras utredningar och direktiv för fackbruk (t.ex. inventeringsrapporter). Även forskningsrapporter som utmynnar i material eller resultat för vilket det finns ett omedelbart behov publiceras i denna serie. Det samma gäller forskningsmaterial som till sitt omfång är för stort för att i sin helhet kunna publiceras i serien vägmuseets publikationer. Rapporterna ges ut i formatet A4 enligt anvisningarna för vägverkets grafiska produkter.

Museets datatjänst producerar och upprätthåller olika databaser och hypermedier vid sidan av de ovannämnda systemen för skötsel av samlingarna. Hit hör databasen VIATICUM som innehåller uppgifter om medeltida vägar och broar, en brobibliografi etc. Databaserna kan fritt användas av vägverkets forskare och av utomstående.

4 UTSTÄLLNINGAR

Vägfikmuseum Mobilia är centrum för vägverkets museala utställningsverksamhet. Vägverket deltar i planeringen av utställningarna på Mobilia och i det praktiska utställningsarbetet tillsammans med museets övriga stödorganisationer och intressegrupper inom vägfikområdet. Ledstjärnan för planeringen och det praktiska utförandet är ett musealt och flexibelt utställningsarbete, där kärnan utgörs av en presentation av vägfikens historia som helhet i vårt land. Ramarna för utställningen är de samma under flera år. Tema- och specialutställningar tar upp olika perioder inom vägfikens delområden. Årligen förnyas 10-20% av det utställda materialet.

Mobilia har en utställningsareal på ca 2.200 m². I anslutning till utställningslokalen finns en konserveringsverkstad. Besökarna på utställningen är också välkomna att titta in i verkstaden och följa med konserverings- och restaureringsarbetet.

På museets utomhusområde finns arbetsbaracker, stora anläggningar och maskiner.

Enligt särskild överenskommelse ordnar vägfikdistrikten med presentation av vägverkets historia på mässor och liknande tillställningar. Beroende på resurserna kan museet också delta i utställningar på landskaps- och specialmuseer.

Vägfikens och väghållningens lokalhistoria kan presenteras på vägverkets kontor. Ett bra sätt att påminna anställda och kunder om vägverkets traditioner är att hänga upp kopior av gamla fotografier i gemensamma rum. I distriktskontoren och i större lokaler kan ett eget hörn eller ett museirum reserveras för vägverkets historia.

5 SAMARBETET

Vägverkets museiverksamhet bygger på samarbete inom hela organisationen (*bilaga 5*). Museiverksamheten planeras och utvärderas under särskilda konferenser där museiansvariga, museisakkunniga från informationsenheten och andra museimedarbetare deltar.

Vägverket är medlem i Vehoniemen Automuseosäätiö som upprätthåller vägtrafikmuseet Mobilia och delägare i Kiinteistöosakeyhtiö Tieliikennemuseo, som äger museifastigheten. Vägverket har två representanter i stiftelsens styrelse. De övriga medlemmarna i stiftelsen är Kangasala kommun, bilregistercentralen, försvarsmakten samt organisationer och amatörer som representerar väg- och trafikbranschen, t.ex. Automobilförbundet och Vägföreningen i Finland r.f.

Vägverket samarbetar också inom bestämda ramar med museiverket och med övriga museer och institutioner som forskar i och dokumenterar vårt kulturarv.

VÄGVERKETS MILSTOLPAR

1799

Kungliga Finska Strömnings Direktionen grundas

1840

Direktionen för väg- och vattenkommunikationerna

1860

Överstyrelsen för väg- och vattenkommunikationerna med uppgift att bygga järnvägar, kanaler, broar, landsvägar, hamnar och telegraflinjer. Distriktsindelningen följde insjösystemens gränser (6 distrikt)

1918

Ny väglag. Byggnad och underhåll av allmänna vägar övergick till staten och kommunerna från att främst ha belastat bondebefolkningen

1922

Byggnad av järnvägar övergår till Statsjärnvägarna

1925

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Ny distriktsindelning som motsvarar länsindelningen. De första vägmästarna med hela länet som verksamhetsområde.

1946

Underhållet av allmänna vägar övergår helt till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen

1964

Väg- och vattenbyggnadsverket till vilket väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hörde som centralt ämbetsverk tillsammans med de underordnade väg- och vattenbyggnadsdistrikten.

1972

Flygfältsärendena övergår till luftfartsstyrelsen

1990

Bildas vägverket dit vägstyrelsen hörde som centralt ämbetsverk tillsammans med de underordnade vägdistrikten. Vattenvägsärendena överförs till sjöfartsstyrelsen

1993

Vägstyrelsen omstruktureras till vägverkets centralförvaltning inklusive servicefunktioner

MUSEIMÄRKTA VÄGAR OCH BROAR

Nylands vägdistrikt

1. Fagervikvägen [Stora Strandvägen], Ingå
2. Tusby träsk strandväg, Tusby
3. Esbogårds bro, Esbo
4. Vårnäs bro, Kyrkslätt
5. Myllysilta bro, Nurmijärvi
6. Tönnö bro, Orimattila

Åbo vägdistrikt

7. Vanhalinnavägen [Tavastlands Oxväg], Lundo
8. Muntti bro, Tövsala
9. Gamla bron i Halikko
10. Lapijoki bro, Euraåminne
11. Tulkkila bro, Kumo
12. Markkula bro, Kihniö
13. Långfors bro, Sastmola

Tavastlands vägdistrikt

14. Porras-Renkovägen [Tavastlands Oxväg], Loppis/Renko
15. Kuru-Ruovesivägen [Peräkunnan tie], Ruovesi
16. Mierola bro, Hattula
17. Alvettula bro, Hauho
18. Aunessilta bro, Tammerfors

Sydöstra Finlands vägdistrikt

19. Tallimäki-Virojokivägen [Stora Strandvägen], Veckelax/Vederlax
20. Niskapietilävägen, Ruokolax/Rautjärvi
21. Savukoski bro, Pyttis/Strömfors
22. Salmi bro, Veckelax/Fredrikshamn
23. Mullinkoski bro, Veckelax/Fredrikshamn
24. Keskikoski bro, Anjalankoski
25. Kuortti-Miekansalmivägen [Stora Savolaxvägen], Pertunmaa
26. Porrassalmivägen, S:t Mickels landskommun
27. Enonkoski bro, Enonkoski
28. Virransalmi bro, Mäntyharju

Östra Finlands vägdistrikt

29. Vornavägen, Eno
30. Haarajoki bro, Tuupovaara

31. Toholahti-Hankavesivägen, Rautalampi
32. Nikkilänmäkivägen, Leppävirta

Mellersta Finlands vägdistrikt

33. Viheri bro, Joutsa
34. Heinäjoki bro, Pihtipudas

Vasa vägdistrikt

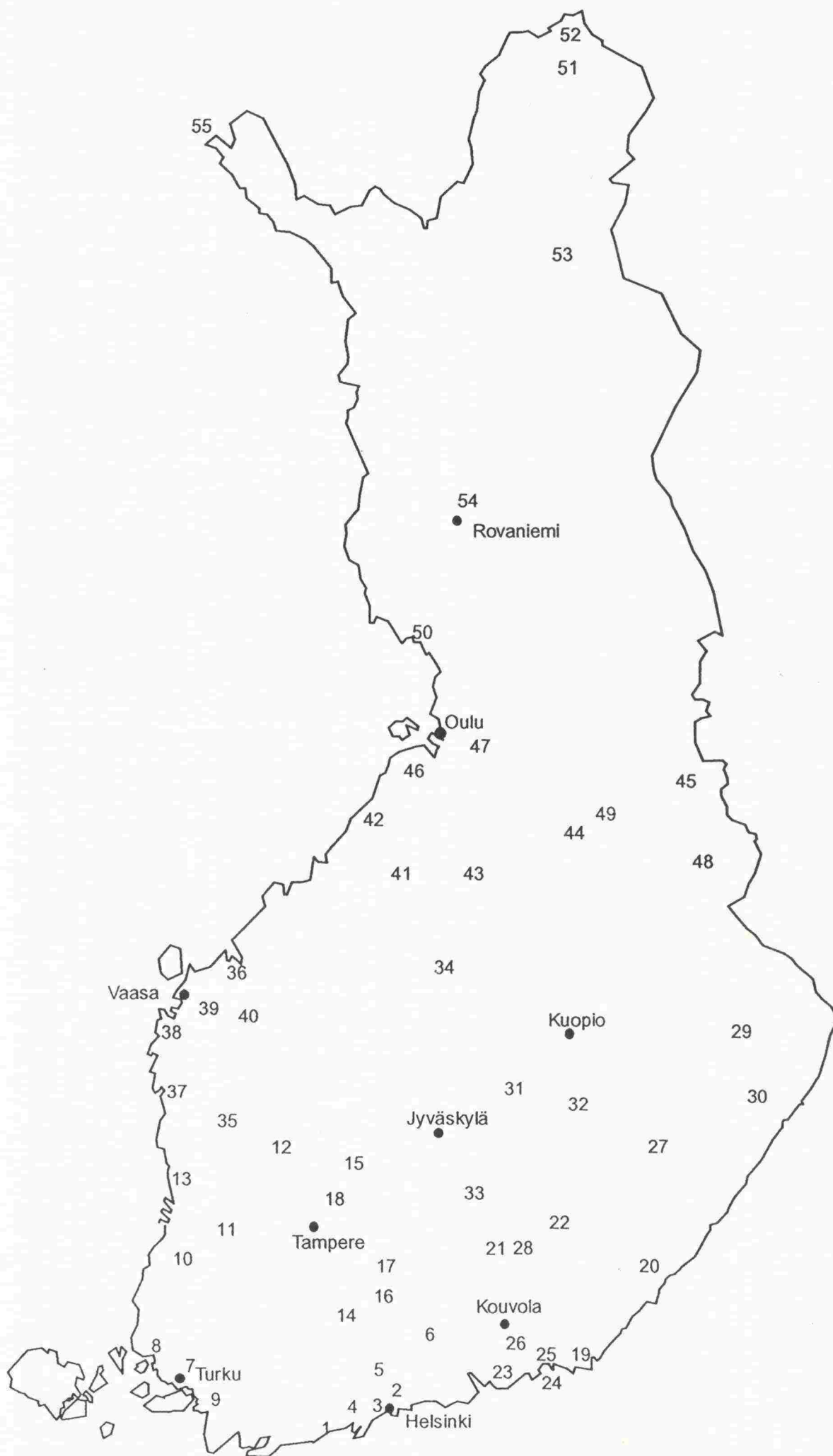
35. Kyrökangas sommarväg, Kauhajoki
36. Minnesstodsvägen, Oravais
37. Närpes Nybro, Närpes
38. Harrströms bro, Korsnäs
39. Toby bro, Korsholm
40. Perttilä bro, Storkyro

Uleåborgs vägdistrikt

41. Savisilta bro, Ylivieska
42. Isosilta bro i Etelänkylä, Pyhäjoki
43. Saviselkä-Piippolavägen, Kärsämäki/Piippola
44. Paltaniemivägen, Kajana
45. Raatevägen ("Raateen tie"), Suomussalmi
46. Pattijoki bro, Pattijoki
47. Ponkila bro, Muhos
48. Tervasalmi bro, Kuhmo
49. Möykkysenjoki bro, Ristijärvi

Lapplands vägdistrikt

50. Simonkylävägen, Simo
51. Utsjoki poststig, Utsjoki
52. Nivajoki-Alajalvevägen, Utsjoki
53. Magneettimäki
54. Saarenpudas bro, Rovaniemi landskommun
55. Ahdaskuru bro, Enontekis

INSAMLING AV TRADITIONSMATERIAL

1 Insamling av material

1.1 Förberedelse

Förbered dig på materialinsamlingen genom att studera litteratur och arkivkällor som rör det fenomen som skall dokumenteras. Utse sedan de personer som skall intervjuas eller de arbetsmetoder som skall beskrivas. För intervjuerna väljs arbetstagare som representerar olika branscher, allt från vägarbetare till vägchefer. Försök beskriva arbetsmetoderna så omfattande som möjligt, men glöm inte att resurserna är begränsade. Hur viktigt det än vore är det tyvärr i praktiken ofta omöjligt att intervjuar alla intressanta personer och dokumentera alla arbetsmetoder.

När du har definierat ditt arbetsfält är det dags att planera frågor och teman. Gör upp en intervjuplan. Välj frågor och teman och bestäm vilka personer som skall intervjuas. Det är skäl att gruppera frågorna så att det finns en grupp gemensamma frågor för alla som skall intervjuas och en grupp individuellt anpassade frågor. När det gäller beskrivning av arbetsmetoder går man till väga på motsvarande sätt. Gör en plan som innehåller val av årstider, beskrivning av själva arbetsmetoden och eventuella kompletterande intervjuer etc.

Traditionsmaterialet innehåller ofta sådant stoff som inte alls finns upptaget i handlingar och dokument. Genom intervjuer och förfrågningar framgår ofta bakgrunden till olika händelser. Praktiska svårigheter och motstridigheter och de sätt på vilka de i verkligheten har lösts blir belysta. Kontroll av detaljer är oväsentligt när det gäller insamling av traditionsmaterial, eftersom den intervjuades **erfarenheter** kan vara sanna också om den **förklaring** han eller hon ger dem skulle vara oriktig.

Reservera alltid tillräckligt med tid för insamlingen. Intervjun tar minst en arbetsdag i anspråk, beskrivningen av arbetsmetoder kan kräva flera insatser under årets lopp. Den som skall intervjuas eller vars arbetsmetoder skall beskrivas bör få tid på sig att föra fram de punkter som han eller hon anser vara viktiga med tanke på det **tema** som insamlingen gäller.

1.2 Efterbehandling av materialet

Materialet skall behandlas så snabbt som möjligt. Intervjuerna/beskrivningarna kan då genast kompletteras och eventuella brister rättas till. Bandade intervjuer skrivs ut och eventuella fotografier (fotografi av den intervjuade, fotografier som han eller hon överlåtitt etc.) arkiveras tillsammans med alla tänkbara uppgifter. Videofilmer skall redigeras. Glöm inte

säkerhetskopiorna! Den som har gjort insamlingsarbetet svarar också för efterbehandlingen av materialet.

Kom ihåg att tacka alla de personer som ställt upp för intervjuer och överlåtit bild- eller annat material. Om intervjun eller bildmaterialet används i någon publikation skall den berörda personen få ett exemplar. Meddela vederbörande i förväg om en ljud- eller bildupptagning sänds i radio eller TV.

2 Ständigt aktuella insamlingsteman

Vägverkets traditionsmaterial samlas in inom ramen för historie- och traditionsprojekten. Jämsides med dessa finns en mängd ständigt aktuella teman som de museiansvariga kan sammanställa i samband med att arbetsmetoder överges och anställda pensioneras. Hit hör

2.1 Förändringar i vägbygget

- från distriktsingenjörskontor till resultatstyrt verk
- teknikens intåg och betydelse: från spadtag till maskinspakar
- maskiner och anläggningar och hur de används
- från sysselsättningsmedel till vägbyggnadsanslag

2.2 Vägbygge och beslutsfattande

- vägbyggnad och vägunderhåll som en del av samhälls- och regionalpolitiken, d.v.s. mötet mellan olika intressen
- statens, kommunens, regionalpolitikens, markägarnas, entreprenörernas, näringslivets etc. roll.

2.3 Hur väghållningen utvecklats

- kraven på vägarnas skick och vägförbättringsarbeten, från plogning till halkbekämpning, teknik, utrustning
- hur färjorna ersattes av broar

2.4 Hur arbetet och yrkesbilden förändrats

- arbetet förr, dessemellan och nu
- Vilka var uppgifterna och arbetet? Hur sköttes de?
- beslutanderätt, ansvar och användning av medel?

2.5 Arbetskolonier och byggsplatser

- hur de grundades, arbetsledning och övervakning
- arbetarna och deras förhållanden
- olika typer av arbetssånger

2.6 Krigstiden

- vägunderhållskompanier och andra yrkeskompanier
- krigstida väghållning på hemmafronten

PUBLIKATIONER I ANSLUTNING TILL MUSEIVERKSAMHETEN

Publikationer utgivna av vägmuseikommittén:

Koponen, Kyösti, *Maantiesiltakannan kehitys Suomessa*. Helsinki 1983.

Vägmuseets publikationer:

1. Masonen, Jaakko, *"Peräkunnan tie". Kurun-Ruoveden tien historia*. Tampere 1985.
2. Sälejoki-Hiekkänen, Leena, Heinonen, Jaakko, Virpimaa, Rismo (red.), *Tie yhdistää*. Helsinki 1986
3. Hujanen, Erkki, *Heinäjoen silta Pihtiputaalla*. Helsinki 1987.
4. Masonen, Jaakko, *Hämeen Härkätie. Synty ja varhaisvaiheet. Varhainen maaliikenne arkeologisena ja historiallisena tutkimuskohteena*. Helsinki 1989.
5. Levä, Kimmo, *Lumiaura-Snöplogen. Koneellisen talvikunnossapidon historia. Det maskinella vinterunderhållets historia*. Jyväskylä 1992.
6. Antila, Kimmo, *Nelostie Keski-Suomessa. Talvitiestä eurooppatieksi. Tutkimus itsenäisyyden ajan valtatie tienpidosta ja tieliikenteestä*. Jyväskylä 1992.
7. Salminen, Tapio, *Suuri Rantatie. Stora Strandvägen*. Helsinki 1993.
8. Haavisto, Timo, *Kainuun Kekkostiet*. Kajaani 1993.
9. Antila, Kimmo, *Pietarin ja Viipurin teillä. Maantieliikenne ja tienpito Kaakois-Suomessa 1812-1950*. Jyväskylä 1994.
10. Vikström, Matts, *Skärgårdsvägen i Åboland - Turunmaan Saaristotie*. Vaasa 1994.

Vägmuseets rapporter:

1/1992. Salminen, Tapio, *Suuren Rantatien inventointi 1991. Inventointikertomuksen yhteenvetoraportti*.

1/1993. Levä, Kimmo, *Virastosta liikelaitokseksi, virkamiehestä johtajaksi. Tielaitoksen johtaminen 1960-luvulta 1990-luvulle.*

2/1993. Nenonen, Marko, *Tietöissä siirtotyömaalla. Tienrakennus ja sosiaaliset olot työttömyystyömailla 1945-1967.*

3/1993. Peltola, Jarmo, *Kiskoilta asfaltille. Maaliikennemuotojen kehitys Suomessa vuosina 1945-1993.*

4/1993. Salminen, Tapio, *Huovintie Satakunnassa. Oripään ja Ulvilan välisen keskiaikaisen maantien linjaus ja sen muutokset uudella ajalla.*

1/1994. Masonen, Jaakko, *Tielaitoksen museotoiminta*

2/1994. Masonen, Jaakko, *Vägverkets museiverksamhet.*

Övriga publikationer:

Alanko, Ilmari, *Keski-Suomen tie- ja vesirakennuspiiri 1948-1978. Piirin ja sen edeltäjän vaiheita. Keski-Suomen tie- ja vesirakennuspiiri. Jyväskylä 1979.*

Anttonen, Maire, *Valtakunnalliset tiemuseokohteet Kainuussa. Kainuun tie- ja vesirakennuspiiri. Kajaani 1986.*

Hiltunen, Eino, *Tienpitoa Uudellamaalla. Tienpitoa vuoteen 1920. Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiiri 1920-1985. Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiiri. Helsinki 1987.*

-----, *Viisi tiemiestä. Uudenmaan tiepiirin piiri-insinöörit 1920-1979. Uudenmaan tiepiirin liikunta- ja virkistystoiminnan tuki r.y. Helsinki 1990.*

-----, *Tammisaaren tiemestaripiiri 1928-1990. Ekenäs vägmästartdistrikt 1928-1990. Helsinki 1993.*

Hiltunen, Petri, *Tuusulan rantatie Ruotsin vallan aikana. Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiiri. Helsinki 1988.*

Hujanen, Erkki, *Ratsupolusta Rantaväylään. Keski-Suomen tie- ja vesirakennuspiiri. Jyväskylä 1989.*

Kaukamaa, L.I., *Tie- ja vesirakennushallitus 1816-1941. Katsaus viraston kehitykseen ja sen suorittamiin tärkeimpiin töihin.*

Laitinen, Pertti, *Tiemiehen taival. Suonenjoen tiemestaripiiri 1928-1988*. Kuopion tie- ja vesirakennuspiiri, Rautalammin kunta, Suonenjoen kaupunki. Suonenjoki 1988.

Masonen, Jaakko, Hakkarainen, Mika, Lehtonen Anita, Salminen Tapio, *Suuri Postitie Varsinais-Suomessa*. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku 1990.

Masonen, Jaakko, Hänninen, Mauno, *Hämeen tiepiirin historia. Käräytestä tiepolitiikkaan*. Hämeen tiepiiri. Tampere 1991.

Oulun tie- ja vesirakennuspiirin historiikki. [Oulu 1985].

Rankamo, Risto, Vormanen, Rauni, *TVL 175 vuotta. Tie- ja vesirakennuslaitoksen historiikki vuosilta 1799-1974*. Tie- ja vesirakennushallitus. Helsinki 1974.

Suomen teiden historiaa I-II. Tie- ja vesirakennushallitus ja Suomen Tieyhdistys. Helsinki 1974, 1977.

Suviranta, Tero, *Piiri pieni pyörii. TVH:n Karjalan/TVL:n Pohjois-Karjalan piiri 1925-1975*. Pohjois-Karjalan tie- ja vesirakennuspiiri. Joensuu 1975.

-----, *TVH:n takaseinän miehet Mauritz Klingsporista Martti Niskalaan*. Tie- ja vesirakennushallitus. Helsinki 1986.

Vaasan tie- ja vesirakennuspiiri 1860-1960. Vaasan tie- ja vesirakennuspiiri. Vaasa 1960.

Vaasan tie- ja vesirakennuspiiri 125 vuotta - Vasa väg- och vattenbyggnadsdistrikt 125 år. Vaasa 1985.

MUSEISAMARBETE INOM VÄGVERKET

VÄGVERKET		
VÄGDISTRIKTEN Museiverksamheten	CENTRALFÖRVALTNINGEN Information Museiverksamhet	SERVICEFUNKTIONER
ÖVERVAKNING AV SAMLINGARNA <ul style="list-style-type: none">- utökning och övervakning av föremålsbeståndet- skötsel och övervakning av museivägar och museibroar- behandling av initiativ till nya museivägar och museibroar- insamling av traditionsmaterial	SKÖTSEL AV SAMLINGARNA <ul style="list-style-type: none">- föremålsbestånd- museimärkta objekt- traditionsmaterial	Centralförvaltningens museiverksamhet styr och stöder servicefunktionernas museiprojekt genom särskilda avtal.
FORSKNING <ul style="list-style-type: none">- projektinitiativ- handledningsgrupper- forskning	FORSKNING <ul style="list-style-type: none">- programmering och koordinering- projektplanering- praktiskt utförande- publiceringsverksamhet- datatjänst	
UTSTÄLLNINGAR <ul style="list-style-type: none">- utställningsverksamhet i vägdistriktet- gemensamma utställningar- medverkan i Mobiliautställningarna	UTSTÄLLNINGAR <ul style="list-style-type: none">- programmering- medverkan i Mobiliautställningarna- gemensamma utställningar	
VÄGMUSEISAMARBETE <ul style="list-style-type: none">- museiinformation- samarbete med landskapsmuseer och lokala museer	VÄGMUSEISAMARBETE <ul style="list-style-type: none">- stöd åt vägdistriktet- stöd åt Mobilia- medverkan i riksomfattande utställningsverksamhet- information- internationell verksamhet	

VÄGMUSÉETS PUBLIKATIONER

- 1 Masonen, Jaakko: "Peräkunnan tie". Kurun - Ruoveden tien historia. Tampere 1985.
- 2 Sälejoki-Hiekkanen Leena, Heinonen Jaakko ja Virpimaa Rismo (toim.): Tie yhdistää. Helsinki 1986.
- 3 Hujanen, Erkki: Heinäjoen silta Pihtiputaalla. Helsinki 1987.
- 4 Masonen, Jaakko: Hämeen Härkätie. Synty ja varhaisvaiheet. Varhainen maaliikenne arkeologisena ja historiallisena tutkimuskohteena. Helsinki 1989.
- 5 Levä, Kimmo: Lumiaura - Snöplogen. Koneellisen talvikunnossapidon historia. Det maskinella vinterunderhållets historia. Jyväskylä 1992.
- 6 Antila, Kimmo: Nelostie Keski-Suomessa. Talvitiestä eurooppatieksi. Tutkimus itsenäisyyden ajan valtatie tienpidosta ja liikenteestä. Jyväskylä 1992.
- 7 Salminen, Tapio: Suuri Rantatie - Stora Strandvägen. Helsinki 1993
- 8 Haavisto, Timo: Kainuun Kekkostiet. Kajaani 1993
- 9 Antila, Kimmo: Pietarin ja Viipurin teillä. Maantieliikenne ja tienpito Kaakkois-Suomessa 1812-1950. Jyväskylä 1994
- 10 Vikström, Matts: Skärgårdsvägen i Åboland - Turunmaan Saaristotie. Vaasa 1994

VÄGMUSÉETS RAPPORTER

- 1/1992 Salminen, Tapio: Suuren Rantatien inventointi 1991. Inventointikertomuksen yhteenvetoraportti.
- 1/1993 Levä, Kimmo: Virastosta liikelaitokseksi, virkamiehestä johtajaksi. Tielaitoksen johtaminen 1960-luvulta 1990-luvulle. TIEL 6000001
- 2/1993 Nenonen, Marko: Tietöissä siirtotyömaalla. Tienrakennus ja sosiaaliset olot työttömyystyömailla 1945-1967. TIEL 6000002
- 3/1993 Peltola, Jarmo: Kiskoilta asfaltille. Maaliikennemuotojen kehitys Suomessa vuosina 1945-1993. TIEL 6000003
- 4/1993 Salminen, Tapio: Huovintie Satakunnassa. Oripään ja Ulvilan välisen keskiaikaisen maantien linjaus ja sen muutokset uudella ajalla. Satakuntaliitto. Sarja A:210
- 1/1994 Masonen, Jaakko: Tielaitoksen museotoiminta. TIEL 6000004
- 2/1994 Masonen, Jaakko: Vägverkets museiverksamhet. TIEL 6000004R

ISSN 1236-5262
ISBN 951-47-8756-0
TIEL 6000004R